

F18- Kamraten

Nr 48
Dec 2013

Tidning för F18 kamratförening med medlemmar ur
Kungl Södertörns Flygflottilj/Flygvapnets Södertörnsskolor

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet.....	3
En värnpliktigs leverne på Tullinge.....	4
Museiföreståndarkonferens.....	5
Fredsmonumentet i Morokulien.....	6
Byggarbetsplatsen F 18 Tullinge/Riksten.....	7
Rikstens förskolor.....	8
Rikstens grundskola.....	9
Flygvapeninspektörens info-kväll.....	10
Mässuppassare "häst nr 21".....	11
Renovering av "modell-Draken".....	12
Projekt fredsklockor.....	16
Minnesstenen.....	18
Födelsedagar 2014 samt avlidna.....	19
Tavlor till våra sponsorer.....	20

Rekrytera medlemmar till F 18 Kamratförening

Alla som är intresserade av flyg och av F 18 HISTORIA kan bli medlemmar i föreningen.

Bli medlem och stöd vårt arbete med att bevara minnet av tiden då flygflottiljen var en del av vårt luftförsvar med en aktiv incidentberedskap och stridsledning för övervakande av vår territorialgräns.

Medlemsavgiften är 100 kronor per år och medlem.

Kontakta vår ordförande

Gunnar Persson

Torpvägen 24 A
147 63 Uttran
073-1536844
ordforande@f18.se

eller vår sekreterare

Leif Ström

Morgonvägen 129
146 32 Tullinge
070-3159797
sekreterare@f18.se

GLÖM INTE ATT BETALA IN MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2014.

MEDLEMSAVGIFTEN ÄR OFÖRÄNDRAD 100 KRONOR

OCH INSÄTTES PÅ PLUSGIROKONTO 72 91 00-8

F18 Kamratförening, Pg 72 91 00-8 F18-Kamraten

Ordförande Gunnar Persson, tel 08-530 340 06, ordforande@f18.se
Vice ordförande Sten Wiedling,
Sekreterare Leif Ström, 08-449 92 88, sekreterare@f18.se
Kassör Jan-Olaw Persson, tel 08-551 712 50, kassor@f18.se
Klubbmästare Thomas Starrin,
Ledamöter Thomas Lagman, Roger Wikholm,
Adressändringar och ekonomiska ärenden, Jan-Olaw Persson
Foto framsida Fredsmonumentet i Morokulien

Ansvarig utgivare

Gunnar Persson

Redaktion

F 18 Kamratförening Styrelse

Omslagsfoto: Gunnar Persson

Grafisk formgivning

Gunnar Persson

Tryck

Bomas Tryck Sollentuna

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

I skrivandets stund har det blivit höst med de vackra höstfärger naturen erbjuder, vilket också innebär att det behövs betydligt fler lager av kläder då kylan gör sitt intåg.

Om vädret har blivit kallt så har arbetet varmt desto mer. Mycket har hänt av betydelse för föreningen. Under våren deltog vi i ordförandekonferens för Flygvapnets föreningar. Ett av de viktigaste besluten vi fattade där var bland annat att vi skall bli medlemmar i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR). Fram till dags dato har i stort sett alla föreningar anslutit sig.

Efter sommaren invigdes Rikstens nya skola och styrelsen var som vanligt på plats. Vi fick tillfälle att tillsammans med övriga invigningstalare presentera föreningen samt överlämna kamratföreningens bok till rektor Ulf Linder. Föreningen planerar att genomföra ett samarbetsprojekt med skolan. Inriktningen för projektet blir vår bok med dess innehåll samt en del kopplad till Försvarmaktens fredsfrämjande insatser på Balkan. Vi hoppas kunna starta projektet under våren 2014 efter diskussioner och planering nu i vinter. Projektet kommer att fortgå under ett antal år, då den nu äldsta årskursen är en tredjeklass.

STRILS-byggnaden har under året fått ny ägare och där man nu håller på att iordningställa lokalerna för olika framtida verksamheter.

Vi deltar numera på många möten, konferenser och träffar runt omkring mälardalen. Genom vår anslutning till SMKR har nätverket ökat betydligt. Vid SMKR centrala mötet som hölls i Enköping på Ledningsregimentet deltog föreningen med kassör och sekreterare.

Vi har fått lämna Café Gyldene Gripen där vi hade vårt kuriosakabinett. Det kommer vi nu bland annat att bygga upp i den nya skolan tillsammans med rektor och personal. Tack vare våra nya lokaler så har tisdagsträffarna blivit bättre och fler besöker oss och tar en kopp kaffe med lite fikabröd. Vi samlas udda veckor mellan klockan 13-15. Vi har också börjat genomföra kortare föredrag och presentationer vilket också bidragit till ökningen. Det kommer också in föremål från gamla F 18 som vi tacksamt tar emot och förvaltar. Under vintern hoppas jag kunna teckna avtal om vårt framtida stöd med chefen för Luftstridsskolan i Uppsala. När du nu har tidningen i din hand har vi kommit in i december månad och det är adventstider.

Jag vill därför önska er alla en riktigt

GOD JUL
och ett
GOTT NYTT ÅR 2014

(Bilden visar ordföranden tillsammans med två tidigare Schweiziska delegater i NNSC (övervakningskommissionen i Korea). Vi har tagit plats runt förhandlingsbordet inne i byggnad T 1 i samband med min resa till Korea i september 2013.

En värnpliktigs veder- mödor, forts. Del: 2

Förutsättningar (se del 1 i nr 47).

I föregående del hade vi kommit till våren och snödrivorna på flygfältet började smälta. Man började se framtiden med tillförsikt. Träffade kasernföreståndaren Leile och lämnade ett par foton som skulle inramas. Åkte sedan till Lfc och övlt. Lambert-Meuller och fick ett textjobb. Vidare under veckan var det exercis, med speciell träning på parader, så det är väl något på gång nu. Maskinskrivningskursen i Stockholm avslutades och betyget var bra. Då jag ingick i den grupp som skulle genomföra divisionsaftonen för 4:de division, var det kytym att man blev inbjuden till de andra divisionernas fester. Första divisionen skulle börja med sina festligheter onsdagen den 3 mars och den genomfördes med de resurser som fanns på divisionen, fullt godkänt. Det spreds ett rykte om cup och manöver, så det var att ligga påklädd på natten. Spelade schack med Wallin på målarverkstaden och vann en pensel samt tre burkar vit färg. Om detta var hans eget eller flygets vet jag ej. Fick hjälpa Kassa-Johan med redovisning, då hans värnpliktiga var sjuka.

Var uppe på mitt ordinarie arbete och frågade om man kunde få arbeta en vecka för att förstärka kassan och det mötte inget hinder. Lade in om tjänstledigt vilket beviljades av både kapten Palm och kapten Lindelöv på 4:de divisionen. I samband med detta, hade jag upptäckt att i källaren på kanslihuset fanns ett förråd med böcker om militära lagar och förordningar. Där läste jag att i en permissionsansökan skall det anges skäl till önskad ledighet, men i en tjänstledighetsansökan behövs inte det. Det blev en kommentar från Kapten Lindelöv, efter kontroll att jag hade rätt, men jag skulle inte lära de andra.

Påbörjade detaljarbetet för 4e. divisionens divisionsafton, som skulle ske torsdagen den 8 april. Inbjudningarna utskickade. Fick i uppgift att rita påskmatsedeln till marketeriet. Arbetade under natten med material till divisionsaftonen. Vi hade fått lov att använda två av flottiljens bussar för att hämta inbjudna damer från Medborgarplatsen och Berzelii Park vid

Nybrovik en. Vi hade annonserat i kvällspressen om vår divisionsafton, vilket medförde att bussarna blev överfyllda av förväntansfulla damer/t även fått ut paraduniformerna till busschaufförer och bussvärdar. Vid ankomsten till flottiljen fick bussarna ta en runda på området, för att visa vår arbetsplats. På 4.divisionen låg detta år två medlemmar av den kända kvintetten "High Notes," vilka med sitt kontaktnät hade ordnat en dansorkester, samt en del av artisterna som fanns i Stockholmstrakten. Bland de mer kända var Berith Bohm och Georg Adelly. Bland de inbjudna fanns givetvis de högsta befälen på flottiljen med fruar. En av generalerna på flygstaben hade dock avböjt, men jag fick en förklaring då jag träffade honom ett par veckor senare. Han hade varit utomlands. Klockan 24 gick bussarna tillbaka till Stockholm. Dagen efter fick jag besök av öv. Raab på mitt kontor. Han framförde ett hjärtligt tack för den genomförda divisionsaftonen. Fick i uppdrag att göra en ny karta till flottiljområdet.

Norden i hundgården som liksom jag var tävlingscyklist liksom jag, hade fått låna träningsrullar från Crescent, som vi monterade i källaren på divisionen och hade sedan möjligheter att träna vid mycket dåligt väder. Annars hade vi tillstånd att träna på fält och taxibanor på kvällarna. Ordern var att om banbelysningen blinkade lämna asfalten per omgående. Vi fick två dagars exercis inklusive skjutövningar, Skjutövningen var den andra dagen, med två kopraler som befäl. Vi var på plats vid 7.30-tiden och efter utdelning av magasin till vapnen (k-pistar) lade vi oss ned på skjutbanan. En intet ont anande räv kom in på skjutvallen från skogsbrynet. Det hördes en viskning från någon "Grabbar, räven," varefter samtliga 20 man tömde sina magasin i rävstackaren. Efter en ordentlig utskällning på divisionen, blev det kasernförbud för samtliga i ett dygn. Den godkända kartan var nu på fotografering och jag och en man till fick åka till Tullinge gård och hämta halm, som skulle ut i terrängen.

På eftermiddagen fick vi besked om att en av flottiljens flygare omkommit norr om Kalmar, varför bland annat kvällens film blev inställd. Passerade nu halva tjänstgöringstiden (175 dagar). Vi var två stycken, som köpte varsin flygplan byggsats på för att ha något att göra på fritiden. Det blev en

”Grumman Widgeon” och en ”SK 50 Saab Safir” Fick sköta porten i kanslihuset under dagen. Fick en kraftig tillsägelse av serg. Dahlgren, för att jag släppt in en kapten som jag inte kände. Fick ett uppmättningsjobb. Det var noggrann mätning av städområden. Två personer från fackföreningen var med som kontrollanter. Det gällde kanslihuset, marketenteriet och sjukhuset. Vi fick kvittera ut sommarmunderingen. Textade två hyllningsadresser till en 50- och en 40-åring. Fick bra betalt, men ingen flygning. Var på sjukan och fick två fingrar omlindade efter en skärskada. Textade några skyltar till kanslihuset. På morgonen var det skyfallsliknande regn och fastnade för flaggan på väg till kanslihuset. Efter flaggsignalen fick jag gå in på logementet och byta kläder. Blev ombedd av kapten Palm att utföra vapenvård på hans pistol. Fick dessutom i uppdrag att rita en organisationsplan för kanslihusets bemanning. Gjorde tillsammans med Margareta på intendenturen rent akvariet i kanslihuset. Därefter fick jag utbildning i posttjänst, då jag skulle medverka som post i Södertälje stadspark i nästa vecka. Fick ett textjobb av serg. Dahlgren. Det var små ciceronskyltar för officerarna att ha på bröstfickan. Serg. Dahlgren kom med ett jobb från C F 18. Det var en tavla i storlek 2,5 x 2,5 meter med flottiljens organisationsplan och med CF 18:s porträtt i mitten. Rita av öv. Raab var inte lätt, så jag bad fotografen att ta en bild och så anpassade vi den bilden till organisationsplanen.

Den nämnda posttjänsten gällde att bevaka en Vampire som var uppställd i Södertälje. Den hade bogserats på Riksvägen och parkerats i stadsparken. Vi var två vakter som gick i skift. Löjtnant Krook satte mig i arbete med att tvätta planet med fotogen och långborste. Det var mycket folk på plats under dagen. Fick textjobb till officersmässen. Skyltar med ordningsregler. Kapten Palm kom med en ny uppgift. Måttagning av en barrack, som skulle monteras av värnpliktiga på 2. div.

LINSON

Museiföreståndarkonferens på FVM

(text och foto Thomas Starrin)

Den 10 – 11 oktober deltog jag i konferens på Flygvapenmuseum (FVM) i Linköping. Inbjudna var representanter för kamratföreningar och museer inom Flygvapnet. Efter inledning av museichef Mikael

Parr följde ett antal föredrag som speglade framtiden för Flygvapenmuseum. Stor vikt lades vid hur man med pedagogiska medel ska intressera skolungdomar för verksamheten.

Vi fick också höra om den minnesinsamling som museet genomfört, där man samlat in berättelser från anställda och värnpliktiga inom flygvapnet. Dessa minnen kommer så småningom att presenteras vid utställningar i museet.

Dagen avslutades med middag och trevlig samvaro.

Andra dagen ägnades helt åt rapporter från museerna.

Den största behållningen var ändå de kontakter jag lyckades knyta under konferensen. Det var också en viktig anledning till min medverkan. Till exempel träffade jag deltagare från Aeroseum i Göteborg och från F11s museum i Nyköping, som båda erbjöd utställningsmaterial till vår blivande minnesutställning om F18.

Fredsmonumentet i Morokulien

(text och foto Gunnar Persson)

För snart 200 år sedan beslöt Sverige och Norge genom undertecknande av ett fredsavtal, att det aldrig mer skulle bli något krig mellan de båda grannarna. År 1910, på den nordiska fredskongressen i Stockholm, beslöts att det skulle samlas in pengar för att bygga ett fredsmonument (se tidningens framsida) på gränsen mellan Sverige och Norge, till minne av en 100-årig fred mellan länderna. Totalt insamlades 26 000 riksdaler.

Mark köptes in av Svenska freds- och skiljedoms föreningen och Norges Fredslag och fanns kvar i deras ägo fram till 2005, då marken såldes till de båda kommunerna Eda och Eidskog. Dessa kommuner driver numera hela området som kom att benämnas Morokulien.

Monumentet byggdes i svensk vit marmor och blev 18 meter högt. Den plats som valdes var en plats i närheten av det sista slaget länderna emellan i Magor. Placeringen medger att det syns både från landsvägen och järnvägen. Det invigdes den 16 augusti 1914. Kung Oscar I lät göra en inskription i monumentet, "Hädanefter skall krig mellan bröder vara omöjligt". I samband med invigningen deltog cirka 12 000 personer.

Platsen benämns som sagt var "Morokulien". Namnet kommer av det Norska Moro=kul och det svenska kul. Sätter man ihop orden i en så blir det MOROKULIEN. Det var den kände radioprataren Bertil Perrolf som i samband med Lennart Hylands program från platsen kom på idén med namnet. Hylands program som sändes från Morokulien hette "över alla gränser" och startade 1959.

De svenska och norska statsministrarna (Tage Erlander respektive Einar Gerhardsen) lät tillkännage att Morokulien skulle bli en egen stat den 3 oktober 1959. Även om det bara blev under en veckas tid så kom Morokulien att finnas med i många olika sammanhang genom åren. Lennart Hyland utsåg sig snabbt till statschef Morokulien.

Den senaste kungen över Morokulien var Lars-Gunnar Björklund, som kröntes under pompa och ståt 2009 med namnet Lars I Gunnar. Lars-Gunnar Björklund avled i februari 2013 och därmed är kungatronen för närvarande tom, men en ny kung kan förväntas krönas under 2014, då det är 200 år sedan freden slöts mellan grannländerna. Det kommer dessutom att bli en hel del övriga aktiviteter under 2014.

Morokulien ligger i den svenska kommunen Eda samt den Norska Eidskogs kommun. Inom fredsriket finns ett gränsröse med nummer 67 enligt bilden nedan samt en amfiteater, Brennastuan, och en amatörradiostation med egen internationell anropssignal

(svenska signalen SJ9WL och den norska signalen LG5LG9). Stationen har varit aktiv under cirka 40 år och det har varit runt 1,8 miljoner kontakter under tiden. Stationen kan hyras av radiosändaramatörer.

Byggarbetsplatsen F 18 Tullinge/Riksten

(text Gunnar Persson foto Leif Ström)

Det finns också en flaggstång med den morokuliska flaggan byggd mitt i ett solur samt

Lindbloms-villan (den röda på bilden) som byggdes åt en ungersk flyktingfamilj.

Här finns också en lund med träd planterade i en cirkel (lundens kallas ministerlundens).

Gränstrafiken är idag relativt omfattande och genom denna kommer många besökare till platsen. Det finns även en campingplats, för den som vill stanna lite längre än en dag. Här finns också ett konferenscenter med plats för upp till 60 personer, för den som vill hålla möte i morokulisk miljö. Det finns mer att läsa om Morokulien på deras hemsida.

Rivning och byggnation går nu hand i hand. Leif Ström, som bor i Tullinge har i princip följt denna verksamhet dag för dag i ett antal år. Det är ett gediget arbete Leif har gjort och jag skall nu försöka göra en presentation av det som hänt under våren, sommaren och hösten. I princip river företaget inget utan att tomt- och rivningskontrakt är undertecknade, då det är dyrt att riva byggnader och bygga nya vägar i området.

De senaste rivningsobjekten är Parkmässen och all skog i området. Vägarna görs om och det tillkommer gångvägar och smärre gröna ytor. Byggnationen blir ganska slimmad och husen ligger ganska tätt. Även om vi tycker att det var en onödig åtgärd att lägga ner flottiljen och börja planera för ett omfattande familjeboende så genomför Rikstens Frluftstad AB (RFAB) detta på ett bra sätt. Innan åtgärder vidtas så är vi för det mesta tillfrågade och de kontrollerar för det mesta att det inte finns något som måste bevaras för att eventuellt flyttas och ställas upp någon annanstans i området. Vi har en mycket bra dialog med projektledarna på RFAB. Vi uppskattar oerhört mycket att vi har blivit väl omhändertagna och kan finnas kvar på Tullinge. Nedan följer nu ett bildsvep över byggnader som är rivna.

P A R K M Ä S S E N

Inga fler beställningar i baren!!!

Rikstens Förskolor

(text Gunnar Persson foto Leif Ström)

Äntligen fick vi tillfälle att lämna över vår bok till de två förskolor som finns på gamla F 18 område, Luna och Nova förskolor. Barngruppernas olika avdelningar har blivit benämnda efter flygvapnets olika flygplan, vilket för oss känns hedrande. I samband med invigning av Rikstens skola, så bad förskolecheferna om att få en bok av föreningen. Vi behövde inte lång betänketid för att ge dem en bok. Vi känner en enorm samhörighet med lärarna och barnen och hoppas på fortsatt bra samarbete. Vi önskar dem all lycka i världen.

Boken överlämnas till Luna förskola

Förskolan Nova

Boken överlämnas till Nova förskola

Glömt beställa mat??

Då kör vi på!!

BRANDDAMMEN och PUMPHUSET

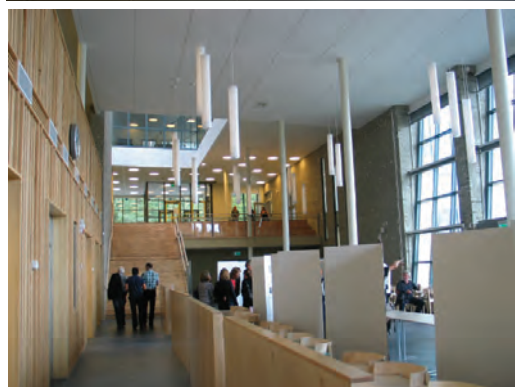
Rikstens Grundskola

(text Gunnar Persson foto Leif Ström)

Så var det tid att inviga Riksten nya skola. Från kamratföreningens styrelse deltog Gunnar Persson, Leif Ström och Jan-Olaw Persson.

Det var en alldeles vanlig dag och vädret var bra ända tills invigningen började och vi fick flytta inomhus för den fortsatta verksamheten. Före själva invigningen fick vi en visning av de nya lokalerna. Det är verkligen speciellt. Att jämföra med hur det var på vår tid är helt uteslutet. Här har vi ljusa och extremt välanpassade lokaler för alla olika ämnen som finns i skolan. Här kommer eleverna att stortrivas.

Skolan startar med årskurserna ett till tre i en första etapp, men skall vid full utbyggnad omfatta alla år upp till nian. På morgnarna kan föräldrarna äta frukost med eleverna.

Det hölls tal och det framfördes lyckönskningar från byggare, kommun med flera men även kamratföreningen fick tillfälle att säga några ord om föreningen samt vår verksamhet i området. Jag överlämnade vår bok till rektor Ulf Linder och önskade honom och hans medarbetare lycka till från oss i kamratföreningen.

Många besökare tog kontakt med oss under och efter invigningen och hade många frågor och funderingar kring vår verksamhet och uppgifter. Det blev också skönsång från skolans elever.

Tidningen "Södra sidan" intervjuade mig och gjorde sedermera ett reportage i tidningen. Vi får anledning att återkomma i den tidningen framöver. Efter alla tal blev det kalas på den största tårtan, en riktig sommartårta, i Rikstens historia.

FLYGVAPENINSPEKTÖRENS INFORMATIONSMÖTE

(text och foto Gunnar Persson)

Flygvapeninspektören (FVI) genomför årligen ett antal informationsmöten där tidigare anställda inbjuds att delta. För att sprida information och kunskap kring viktiga frågor så är detta ett tydligt och bra sätt för förmedling till bland annat oss i kamratföreningarna. Vi har tillfälle att möta och ställa frågor till representanter i högkvarteret (HKV) och samtidigt träffa gamla kollegor och få en pratstund tillsammans.

Vår nuvarande FVI är Gmj Michael Bydén som i samband med den pågående omorganisationen byter arbetsuppgifter och blir produktionschef vid HKV men samtidigt kommer att behålla rollen som FVI.

FVI började med att göra en exposé över det som tilldragit sig under året. Tittar vi enbart på flygvapnet så kan vi konstatera att det finns några bekymmer som tornar upp sig och det är bland annat den rådande personalbristen och förmågan att skapa flexibla lösningar för flyginsatser och då kopplat till den infrastruktur som för tillfället råder. Vi behöver återgå till delar av det tidigare så väl utbyggda bassystem som gav oss stor handlingsfrihet med flygstridskrafterna och deras insatser över hela ytan. Vårt transportsystem börjar bli till åren och behöver förnyas. SK 60 har många år på nacken och ett nytt skolflygplan står inför dörren. Flygvapnet har ändock en mycket god förmåga att verka med de enheter som finns och det övas i stort och smått.

Övningar genomförs ständigt med våra grannar och det är numera rutinmässiga övningar. Den största övningen i år har varit Arctic Challenge Exercis 2013 (ACE 2013). Under övningen deltog fem länder med stridsflyg, ledningsflygplan, tankflygplan och markförband. Övningen genomfördes under nio dagar och det flögs cirka 2000 flygtimmar vilket motsvarar en normal svensk flygdivisions flygtid på ett år. Vi har genomfört internationella insatser med JAS 39 i Libyen med mycket bra resultat och transportinsatser i många andra insatsområden.

Efter informationen bjöds på landgång och möjligheter att fortsätta diskussionerna och frågorna efter den mycket tydliga väl genomförda informationskvällen. Vi tackar FVI för inbjudan och ser fram emot nästa.

FVI Michael Bydén i glatt samtal med Sven-Olof Hökborg fd FMV och fd CFV General Sven-Olof Olson på sin högra sida.

Här ser vi Stefan Ring i berättartagen. Bilden nedan visar vår sekreterare Leif Ström samt Stefan Ring på var sin sida bordet.

Mässuppassare "Häst nr 21"

Föreningen har i sina samlingar en pärm som presenterar värnpliktiga uppassare som tjänstgjorde på underofficersmässen under 1960-talet. Dessa presenteras som "Häst nr x" et cetera. Varför de benämndes "häst" har vi inte kunnat utröna. Om det är någon medlem som känner igen detta skulle det vara kul att få lite mer detaljer kring detta. Vi kommer att överlämna en tidning till Loa Falkman så kanske han kan ge oss lösningen till "koden". I aktuell pärm finns totalt 24 stycken värnpliktiga mässuppassare presenterade. Hästarna är målade dalahästar och överlämnades förmodligen till de värnpliktiga som tack för förtjänstfulla insatser på mässen. Kanske kan vi vid något högtidligt tillfälle bjuda in Loa Falkman som gäst, där han får berätta och kanske sjunga något vackert för oss i föreningen. Vi väntar med stor spänning på upplösningen av denna hemlighet.

HÄST 21

Tilldelad

Vpl 470724-123
Falkman,
Carl Johan

Mässuppassare
31/7-67 ~ 12/7-68

Carl Johan Falkman

Renovering av Modell-Draken

(text Gunnar Persson foto Kenneth Näslund)

Föreningen fick en äldre något dåligt underhållen modell av Draken från Flygvapenmuseum. Vi såg potentiella möjligheter att få den som substitut för den Drake vi inte fick sätta upp på Riksten. Modellen behövde dock fixas till, dels utrustningsmässigt men framförallt var det många sprickor i kropp och vingar. Vi lämnade modellen till ett proffs på modellbygge, Kenneth Näslund i Rönninge. Kenneth är verksam i Tullinge modellflygklubb (TMF). Han lovade att återställa modellen i originalskick, med de rätta detaljerna monterade och uttagna hål för automatkanoner, luftbromsar med mera. Även roderytorna behöver komma fram och synas, så att modellen blir mer autentisk.

När modellen blir klar kommer den att hängas upp i taket inne i Rikstens skolas entré. Vi hoppas även på fler modeller i framtiden med samma slutmål. Vi gjorde ett antal besök hos Kenneth och fick förevisat resultat och svårigheter. Bland annat så behövde vi en pilot i normalstorlek. Den nuvarande piloten var alldeles för stor.

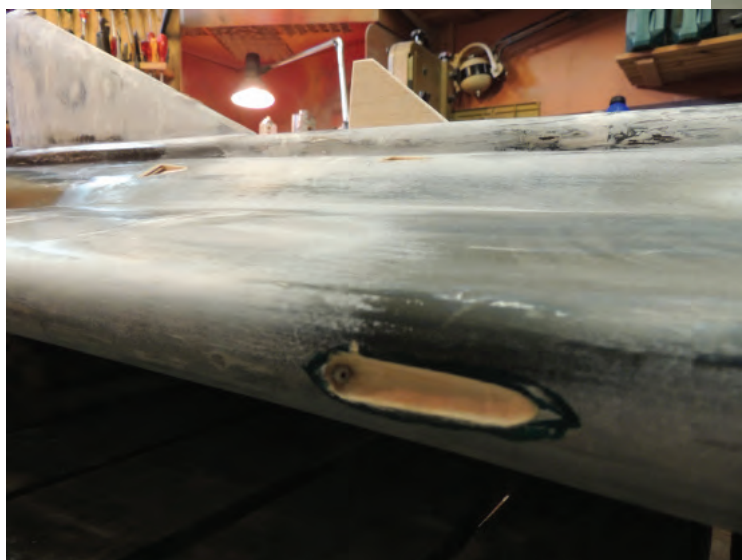
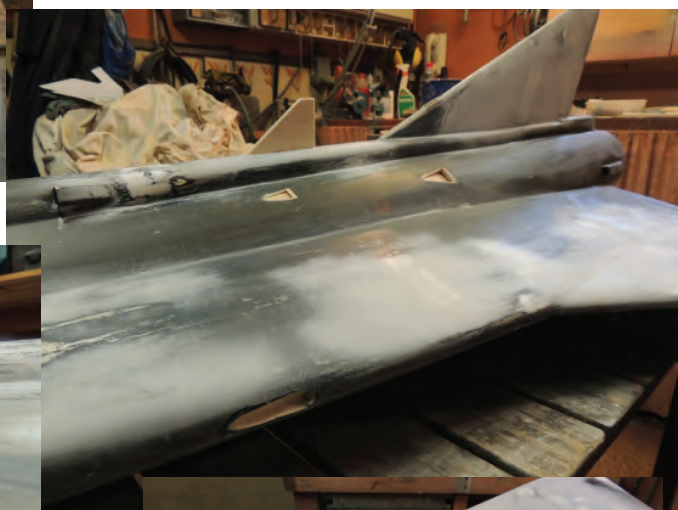
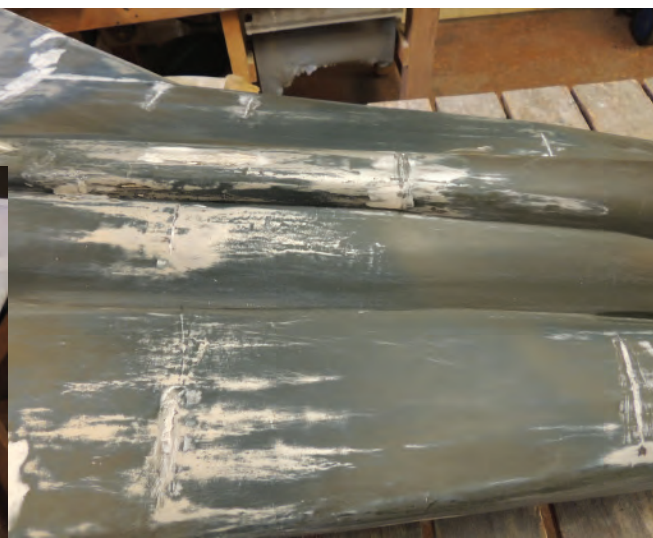
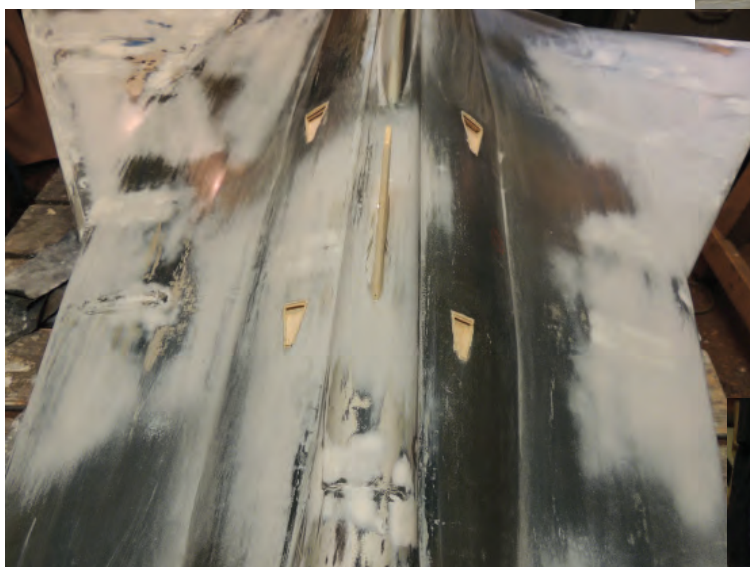
Efter totalrenoveringen kom modellen till F 18. Nu återstår bara en utmaning och det är att få upp den i skolans tak så att den får hänga i luften. Vi får återkomma med den delen i nästa tidning.

Nedan några bilder tagna före renoveringen:

Efterhand som renoveringen fortgick, så besökte vi Kenneth i hans "hangar". Det var mycket intressant att se och höra hur han arbetade med modellen. För den som inte sett och hört, kan det vara svårt att förstå den kunskap som behövs för att få till alla delar och få dem på rätt plats enligt originalmodellen. Det krävdes en hel del mätarbete före under och efter alla ingrepp.

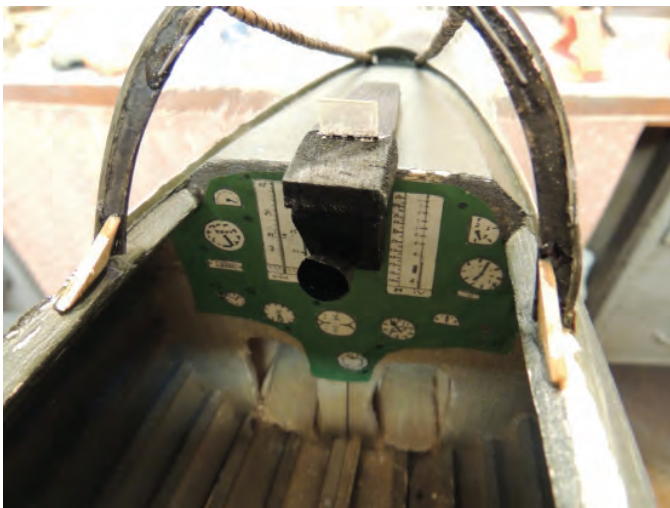
Några bilder från våra besök:

Här ser vi Kenneth Näslund i berättartagen under renoveringen. I samband med detta besök överlämnade vi dessutom vår bok till Kenneth. Vi hoppas att han uppskattar boken och att det ger honom inspiration till nya modeller eller liknande tingestar.

Renoveringen fortsätter:

Här ser vi nu den nya piloten, med de rätta dimensionerna, på plats i planet. Snart är det bara att koppla in startaggregatet och gasa på ut i det blå.

Nu har Kenneth kommit till sjäva slutfinishen. Nu skall planet levereras till oss i kamratföreningen för fortsatta äventyr. Ett stort tack till Kenneth och hans gedigna insats för att få planet i det skick här på bilderna.

Projekt Fredsklockor i Sverige, Norge och Sydkorea.

(text och foto Gunnar Persson)

Vid gränsen mellan Nord och Sydkorea utanför staden Hwacheong-un i Gangwonprovinsen finns en fredspark med en av världens största buddistiska klockor, som väger 37,5 ton. Klockan är tillverkad av kulor och tomhylsor från slagfält runt omkring i världen och modellen är av en antikt buddistiskt ursprung.

Parken är till ytan cirka 7500 kvadratmeter och ligger i en region med fortgående historiska konflikter, strax intill den demilitariserade zonen i den nordöstra delen av Korea. Under 1980 talet byggde Nordkorea en vattendamm vars uppgift förmodligen var att leverera el. Sydkoreanerna ansåg att det fanns anledning att bygga en motsvarande och något högre damm på sydsidan. Tanken med den dammen var att kunna ta hand om allt vatten från nordsidan, om den dammen av någon anledning skulle brista. Dammen på sydsidan blev klar och togs i bruk 2005.

Fredsklockan syns långt bort i förlängningen av dammen.

Fredsparken syns längst upp till höger i bilden. Där finns klockor från hela världen.

Rester från kriget kan också ses i parken. I montrar ligger olika fynd.

I parken finns också en liknande klocka som fredsklockan, men tillverkad av trä. Den kan inte ringa och symboliserar Nordkorea.

När Korea enas kommer klockan att tas bort.

Ovanpå dammen hittade man en utomordentlig plats för att placera den stora fredsklockan. Fredsparken ligger på andra sidan dammen och betydligt längre ner. Fredsklockan invigdes av den sydkoreanske premiärministern Seung-Sooen och den sovjetiske tidigare premiärministern Gorbagov den 26 maj 2009.

Invigningen var välbesökt med representanter från hela världen. Det saknas dock en klocka från Sverige och Norge. Sverige och Norge kan ur ett gränsperspektiv ses med samma typ av konflikt som den mellan Nordkorea och Sydkorea. Sverige och Norge skrev

under ett fredsavtal så sent som 1814 då de också lovade varandra att aldrig mer starta en konflikt länderna emellan. Freden har nu varat i snart 200 år.

Kamratföreningens ordförande tillsammans med EUKOR representant provar klockan. Genom att sätta fart på stocken och sedan låta den träffa klockan, så uppstår ett enormt ljud. Det dallrar i hela kroppen. Man gör tre slag (ett för fred, ett för kärlek och ett för frihet)

Många är de personer som finns avbildade och som framfört ett fredsbudskap.

Genom att Sverige och Norge inte har någon klocka i fredsparken har nu kommunen i Hwacheong inbjudit Sverige och Norge att sätta upp en klocka i Hwacheongs fredspark samt en i Norge på Voksenaasen och Sverige i Morokulien vid fredsmonumentet. Den svensk-norska klockan skall i Korea placeras bredvid den stora fredsklockan.

Koreanerna gjorde en modell av den tänkta pagoden som visades upp i Oslo i samband med ett informationsmöte i oktober. I Sverige och Norge kommer vi att ha en nordisk form på klockan i stället för den Buddistiska.

Genom vårt engagemang under Koreakriget samt den fortgående närvaron av den svenska övervakningskommissionen finns många historiska band mellan länderna. Det finns idag många svenska och norska företag med stora engagemang i Korea, men även många koreanska i våra länder. En av våra samarbetspartner är för närvarande EUKOR som bidrar till projektets framgång. Vi hoppas att det blir fler

svenska företag som vill ställa upp och hjälpa till med projektet. Bronset till klockorna kommer från en fartygspropeller som EUKOR fraktar till Sverige. Koreanska pagoder kommer att tillverkas i Korea och skeppas till Sverige. Personal från Korea kommer att sätta samman dessa och slutföra konstruktionen i Sverige och Norge.

I början av året fick jag en förfrågan från Norge om jag vore intresserad att delta som representant för Sverige i detta projekt. Efter ett första möte i Oslo så bestämde jag mig för att delta. Jag tycker att projektet är oerhört intressant och det visar hur människor och organisationer runt om i världen försöker hitta vägar för att på ett fredligt sätt lösa både gamla men även relativt nya pågående konflikter på ett fredligt sätt och med symboler på olika sätt.

Klockorna kommer att invigas under våren och sommaren 2014 enligt följande:

Voksenaasen den 16 maj. I samband med detta kommer även besökarna att delta i 17:e majfirande på Voksenaasen.

Hwacheong i juni 2014.

Morokulien den 16 augusti. Det är då 100-årsdagen av invigningen av fredsmonumentet och 200-årsdagen av undertecknandet av fredsavtalet mellan Sverige och Norge.

Ärligen kommer vi att samlas runt klockorna och de skall då ringa ut freden i världen samtidigt i alla de tre länderna. Detta blir en i raden av de veteranträffar som kommer att anordnas och genomföras av våra kamratföreningar runt om i landet.

Till invigningarna kommer många prominenta personer och organisationer att inbjudas. Jag hoppas projektet får framgång och att det kan genomföras på ett värdigt sätt.

Voksenaasen är, för den som inte vet, en nationalgåva från norska folket till det svenska folket, som tack för den humanitära hjälpen under och strax efter andra världskriget. Gåvan överlämnades av statsminister Einar Gerhardsen till statsminister Tage Erlander 1955. Voksenaasen ägs av svenska staten, genom kulturdepartementet. Ägarens mål är att stärka samhörigheten mellan svenskar och norrmän samt att öka den ömsesidiga kunskapen om ländernas samhällsliv, språk och kultur.

Minnesstenen

(text Gunnar Persson foto Leif Ström)

Efter lång tids väntan har nu arbetet med plats för minnessten och parkbänk börjat växa fram vid den påbörjade gångvägen. Allt ser ut att kunna bli klart före vintern och framförallt inför våren och vårt kommande årsmöte, då vi har tänkt inviga den nya platsen.

Det har lagts mycket möda från markbolaget, som arbetar på Tullinge, för att göra i ordning platsen. Byggbasen har tänkt till och hittat bra och stabila lösningar för stenen. Vi har följt hela processen och nedan visas lite bilder från start fram till manusstoppet i november. I anslutning till stenen har en parklampa placerats och vi hoppas det kommer upp en liten strålkastare på stolpen, som belyser minnesstenen.

Den lilla milsten, som varit placerad bredvid minnesstenen kommer att placeras vid skolans framsida. Vi ansåg detta som ett bättre alternativ än vid minnesstenen då de ju inte har någon gemensam historia mer än att de funnits på flotillområdet.

På bilden ovan ser vi stenen och platsen för den tillkommande bänken placerade på var sin sida om gångvägen, som börjar nere till vänster om kanslihus-trappan. Gångvägen fortsätter ner mot de nya husen och passerar den plats där den gamla divieringsplattan låg.

Byggfirman lyckades få tag på lite granit att lägga mot gångvägen vilket gör konstruktionen mycket hållbarare och snyggare. När arbetet är klart skall det finnas lite planteringar runt parkbänken och stenen.

Vi ser nu fram emot våren med en grönskande plantering med blommor och buskar, som pryder denna vackra plats. Detta är faktiskt det bästa minnesmärket efter en av Botkyrkas största arbetsplatser.

Nyinvigning kommer att ske i samband med årsmötet 2014.

Födelsedagar 2014

100 år

Engelbrekt Carlsson Tullinge 26 apr

90 år

Sven Axengard Bagarmossen 28 feb
Bengt Göransson Stockholm 26 mar
Karl-Gustaf Persson Arvika 2 apr
Kerstin Svensson Tumba 30 maj
Egil Bjurevi Tullinge 10 aug
Hugo Håkansson Älvsjö 13 aug

85 år

Bertil Persson Älvsjö 8 jan
Gunnar Brink Skärholmen 6 feb
Sigvard Sjö Segeltorp 13 mar
Lennart Clasback Täby 7 maj
Sune Janver Huddinge 26 juli

80 år

Rolf Kaddik Sollentuna 2 mar
Pär Gunnar Nordgren Kristianstad 20 apr
Evert Silfver Ås 22 jun
Gunnar Olsson Bro 7 jul
Cleive Hornstrand Täby 9 dec

75 år

Leif Johansson Dalarö 15 jan
Gunilla Ohlson Uddevalla 3 feb
Age Brändström Södertälje 28 feb
Gunne Simonsson Rosersberg 3 apr
Björn Kristoffersson Sollentuna 29 maj
Thord Granholm Halmstad 1 jun
Jan-Erik Höglund Bålsta 10 aug
Boo-Walter Eriksson Ronneby 16 nov

70 år

Jan-Ola Thunell Älvsjö 9 jan
Lars Ljungholm Åkersberga 19 feb
Thomas Starrin Huddinge 27 feb
Erling Johansson Sandared 13 apr
Tommy Löhr Saltsjö-Boo 29 maj
Sten Wikmar Stockholm 1 jun
Rolf Stridde Töreboda 9 aug

70 år

Anders Nyrenius Göteborg 30 aug
Göran Karlsson Södertälje 14 okt
Stig Brolin Kökar, Åland 22 dec

65 år

Mats Lindholtz Halmstad 17 mar
Claes Wase Tullinge 9 apr
Lars Gustafsson Gråbo 12 maj
Göte Blom Stockholm 17 okt
Gunnar Persson Uttran 2 nov

60 år

Olle Strömblad Sigtuna 20 feb
Anders Wahlund Årsta 28 jul

55 år

Mats Schultze Nacka 24 mar
Mats Gyllander Uppsala 6 apr
Mari Trosén Märsta 8 apr
Birgit Säberg Täby 27 apr

50 år

Krister Wedin Östersund 16 maj

Avlidna medlemmar

Marianne Bryske Västra Karup 2012-06-06
Krister Bryske Västra Karup 2012-11-11
Bo Hafdell Rönninge 2013-01-13
Sune Wiberg Uttran 2013-03-26

UTDELNING AV SPONSORTAVLOR

Jan-Olaw tilldelar Mikael Fager
HVA Smide Nynäshamn en tavla

Pelle Lundberg
Vännäs Motormuseum

Mia och Per Jonsson
ABC Fasadvård i Vårby

Christer Berg
BIOkleen Målartvätt

F 18 Kamratförening
tackar våra sponsorer för era värdefulla insatser i vårt arbete